Euskal Herriko Ahotsak

ahotsak.com

Itziar Ajuria Garate

Elgoibar, Gipuzkoa (1924-2023)

Aurkibidea

Biografia

San Bartolome kalean jaio zen, baina gaur Santa Ana kalean bizi da. Aita Arratiako Ubide herriko Anbe baserrikoa zuen, eta ama Deban jaio eta umetan Elgoibarrera etorritakoa zen. Eskola publikoetan 15 urtera arte ikasi eta gero, familiako jostundegian egin zuen lan 38 urte izan zituen arte. Gero “Banco de San Sebastián”en egin zuen lan, letrak kobratzen. Emakume batentzako lan egokia ez zela iruditua, bankuak kaleratu egin zuen. 1962. urtean, Elgoibarko lehen ikastolako lehen andereñoa izan zen; ”Ikastola del Lorito” deitzen zioten hasieran. Ikastolaren hasiera gogorra eta geroko bilakaera azaltzen ditu. 1986. urtera arte egin zuen lan ikastolan. Gotzon Garate euskal idazle eta hizkuntzalari jesulaguna Itziarren lehengusua zen; beroni buruzko hainbat gauza kontatzen ditu. Kantu eta jolasak jasotzeko ere elkarrizketatu genuen Itziar, geroago.

Zintak

EGB-042

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Elortza, Kepa
- **Data**: 2010-02-19
- **Iraupena**: 90 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Elortza, Kepa
- **Transkribatzailea(k)**: Elexpuru, Juan Martin

EGB-095

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2016-04-11
- **Iraupena**: 49 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

- **Kodifikatzailea**: Etxeberria, Idoia

EGB-096

- **Proiektua**: Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Etxeberria, Idoia
- **Data**: 2016-04-11
- **Iraupena**: 31 min
- **Euskarria**: Bideo digitala

EGB-128

- **Proiektua**: Euskararen historia soziala Elgoibarren
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arrieta Soraiz, Ion - Arrieta Soraiz, Pello
- **Data**: 2013-10-18
- **Iraupena**: 84 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Arrieta Soraiz, Ion

EGB-129

- **Proiektua**: Euskararen historia soziala Elgoibarren
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arrieta Soraiz, Ion - Arrieta Soraiz, Pello
- **Data**: 2013-10-21
- **Iraupena**: 101 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Arrieta Soraiz, Ion

EGB-130

- **Proiektua**: Euskararen historia soziala Elgoibarren
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Arrieta Soraiz, Ion - Arrieta Soraiz, Pello
- **Data**: 2014-02-21
- **Iraupena**: 20 min
- **Euskarria**: Bideo digitala
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane
- **Emalea**: Arrieta Soraiz, Ion

Pasarteak

1. Aita ubidearra

- **Erref**: EGB-042/002
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:01:12. **Bukatu**: 00:02:49
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aita ubidearra zuen, Bizkaia eta Arabako mugaren marra gainean zegoen Anbe baserrian jaioa. Ama Deban jaio eta berehala ekarri omen zuten Elgoibarrera.

Transkripzioa
-Aitta, esan dizun bezela, Ubidekua, Ubidea, Bizkaixa. A, oso gauza bitxia, beran baserria, kale-basarrixa, muga Araba ta Bizkaixako muga etxe erdixak [eitten] zaban, ta berak esaten zaban Bizkai aldeko..., jaio zala Bizkai aldian. Ekarri zaban hori, ze periodiko izango zan orduan; gure beste etxe hartan egon zan periodikuak ekarrittako... Anbe zeu(n)kan basarrixak izena, eta ekarri zeban oso bitxia zala etxian erdixan zijoala muga, Araba ta Bizkai.
-Etxe horretan jaio zan zure aitta?
-Bai. Eta etxe hartan Bizkai partian jaio zala, berak esaten zaban.
-Bera bizkaittarra orduan.
-Bizkaittarra, bera bizkaittarra.
-Zela zeukan izena etxiak?
-Anbe. Anbe basarria. Muga eitten zaban.
-Eta ama?
-Ama jaio Deban baiña hiru hillabetekin hona etorri zala. Ekarri [...], klaro. Orduantxe etorri ziala honaxe. Baiña jaio Deban.

2. 90 ume zaindari batekin

- **Erref**: EGB-042/003
- **Iraupena**: 0:03:24. **Hasi**: 00:02:49. **Bukatu**: 00:06:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika

Laburpena:
Errepublikak eskola publikoetan gurutzeak kendu zituenean, amak mojetara bidali zuen ikastera. Eskolaurrean 90 ume Saturnina Ziaran izeneko emakume baten zaintzapean egoten ziren. Aitak etxean irakatsi zion irakurtzen.

3. Gerragatik eskola urte bat galdu

- **Erref**: EGB-042/004
- **Iraupena**: 0:00:54. **Hasi**: 00:06:13. **Bukatu**: 00:07:07
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Sei urtera arte egon zen eskolaurrean. 14 urtera arte irauten zuen orduan eskolak, baina gerragatik ikasturte bat galdu zuenez, 15 urtera arte ibili zen eskolan.

Transkripzioa
- Zenbat urte eskola aurrian?
- Seirekin uste dot ateratzen giñala. Bai.
- Gero ya haundixen eskolara?
- Gero goixan zerian, hor oin Padre Agirre da baiña behian zeuden

parbuluak eta goixan lelengo mailla edo, hamalau urte arte. Gero guk galdu gendun, hamahirutik hamalaura galdu gendun gerriagatik urtebete, kurso bat. Eta gero utzi ziguten guri hamabost urte arte. Urte haura galdu gendulako gu egon giñan hamabost urte arte.
- Eta orduan zuk justo hamabi urte gerria hasi zanian.
- Bai, hamabi urte.

4. Aita batzokiko lehendakari

- **Erref**: EGB-042/005
- **Iraupena**: 0:02:24. **Hasi**: 00:07:07. **Bukatu**: 00:09:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:
Aita batzokiko lehendakaria zen, eta Bilborako mandataria lanbidez. Gerra hasi zenean, aitaren anaiak Bizkaira joan ziren, baina bera herrian gelditu zen.

Transkripzioa
-Eta ze rekuerdo daukazu, zela etorri zien nazionalok edo gorrixok?
-O, bai, bai, gu gorrixak giñen eta eurak zian nazionalak; eta bueno, auskalo, zer ez. Ba arratsaldeko bostak aldian edo seirak aldian edo... Horrek Felixek esango dizuz hobeto baiña. Gero aitta, aitta zan batzokiko lehendakarixa zan.
-Kontxo...!
-Nere aitta orduan. Bilbora errekadista juten zan. Itxuria hemen lana eskaxtu edo in zanian ni umia nitzala Bilbora errekadista hasi zan. Eta lehendakarixa zan, beti batzokixan sartuta. Gure amak esaten zeban: "Baiña etxakiñat zer daukan horrek batzokixan, beti han dao". Klaro, Bilbotik etorri, afaldu justu-justu ta batzokira. Eta gero ba eon zan jun edo ez jun bestaldera, Bizkai aldera. Bere etxeko guztiak Bizkaixan zian, anaixa-arrebok, eta bi anaixak jun zian Bizkaira eta bat hogeta hamaseiko urtarrillan soldadu jun zan. Bai, zarrena, ni baiño hamar urte zarraua. Eta haura harrapau zaban gerriak Burgosen. Oseake haura Burgosen eta beste bi Bizkaixan. Eta gu erdi-erdixan hantxe aitta ta ama ta ni. Beste mutiko bat izan nuen, beste anaia bat baiña zortzi urtekin edo hil zan. Hortxe gaude danok. Eta aitta ta ama ta ni geldittu giñan etxian. Eta aitta jungo ete zan, ez zakixan ze in, ta bere estuasuna zan ama ta ni han lagatzia bakarrik. Ta beste asko're jun zian, eta Gotzonen aitta, nere aman anaia, harek: "Bazatoztie? Etorri, e, atiak itxi bihar dittugu eta. Etorri!". Aj, gure aitta estu ta larri ba "Ez dakit ze in, ez dakit ze ematen dian hemen gelditzia edo alde eittia". Ta holaxe geldittu in zan.

5. Gerra denboran Guardia Zibilak beti atzetik

- **Erref**: EGB-042/006
- **Iraupena**: 0:02:26. **Hasi**: 00:09:31. **Bukatu**: 00:11:57
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerrako administrazioa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ondasunen galera

Laburpena:
Guardia Zibilak eta falangistak egunero atzetik izaten zituzten. Etxeko dendan zituzten gauza guztiak lapurtu zizkieten. Komandantzian emakume elgoibartar bat, Juanita, hartu zuten telefonista lanetarako. Jende asko salbatu omen zen hari esker.

Transkripzioa
-Gero damututa eon zan aldi luzeruan, zeatik jun zan Gasteizera, han zeukan Iberak engusu bat, udaletxeko prokuradoria edo zan, eta berak tira, baiña esaten zeban, hiru edo lau egun in zittuan Gasteizen, aguantau ezin alabekin falangian sartuta, eta entzun zittuala entzutekuak eta azkenian etxera etorri zan. Etorri zan etxera. Egunero genduzen guardia zibillak eta falangeko, ai!, kanariua zan bera, "Epaña" esaten [zaban]. Egunero. Eta sastrerixako, hasi berri zan baiña zeoze, gauza haundirik ez zan eongo baiña zeuan dana eruan zeben.
-Guardia Zibilak?
-Reketiok, reketiok, bertan herriko... ez dot nahi aittatu zegatik eze "Karlista Txikixa" esaten ziuen eta. Gero haren semia nere lagun batekin ezkondua zan eta. Ba haura etorri zan guarda zibil birekin eta eruan zittuen dianak eta ez dianak, danak!, dendako gauza guztiok. Bueno. Eta egunero-egunero bisittia, [bat hara] komandantziara, hementxe, neu ointxe bizi naizen lekuan zeuan, entzueria izango dozu, Don Pedro Muguruza, arkitektua.
-Bai, kale baten ziena da beria, ezta?
-Bai. Ba hementxe zeukan etxia, etxe haundi eder bat aspaldikua, eurak udaran-ta azaltzen zian orduan, eta hemen jarri zeben komandanzia; hau gero eindakua da etxe hau, ezta, baiña komandanzia zeuan. Eta beti gaur deittu komandanziara. Baiña billurrik gehixen ematen ziun guardia zibillak. Eta komandantzian zeuan emakume bat, batzokikua zan gaiñera emakumietaikua, Juanita, oso andra jatorra, haura hartu zeben telefonosetako, orduan ez zan etxietan telefonorik eta, telefonista itten zeben harek eta beste Dolores, eta hoixe Juanita hartu zeben hemen komandantzian lanian. Eta harek zenbat salbatu ete zittuan harek.

6. Euskal izenengatik iskanbilak etxean

- **Erref**: EGB-042/007
- **Iraupena**: 0:02:48. **Hasi**: 00:11:57. **Bukatu**: 00:14:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Sarritan joan behar izan zuen aitak komandantziara, aitorpena egitera. Euskaraz idatzitako gutun batengatik sortutako arazoak. Etxean euskal izenek sortzen zituzten iskanbilak.

7. Ozta-ozta salbatu omen zen aita

- **Erref**: EGB-042/008
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:14:45. **Bukatu**: 00:16:41
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:
Hiru semeen portaera onaren ziurtagiriak eskatu zizkioten aitari; eta, Itziarren iritziz, soldadutzan zegoen seme zaharrenaren ziurtagiriak zekarren "adicto al movimiento" esaldiak salbatu omen zuen aita. Semeetako bat "nacionalista como su padre" omen zen.

Transkripzioa
-Esan bezela, zarrena soldaduxkan zela zeuan, zertifikatua eskatu zittuen danenak, zegatik gero bestia(k) ba ibilli zan zeozetan Bizkaixan baiña gero hemen hartu zeben eta Batallón de Flandes edo Gasteizera eruan zeben. Eta harena bazeuan zertifikaua bihar bezela. Bestia Imnaolena ez dakit nora jun zan, Valladolizera edo. Eta han lelengotikan esan i ziuen sartu zanian: "nacionalista como su padre" esan ei ziuen, eta hemen egondako maixo batekin eta haretxek laguntza haundixa eiñ ei zion han Valladolizen. Eta gero hirugarrena zaharrenak Burgostik haura ba "adicto al Movimiento" etorri zan zertifikaua. Eta nik uste det haretxek salbau zebala gure aitta. Neuk pentsatzen det haretxek salbau zebala. Seme bat zeukan "adicto al Movimiento". Bestia ez, bigarrenanak bialdu zeben zertifikaua ere "nacionalista como su padre". Eta influentziak, geuk esneduna gendun Azkube baserrikuak, eta esnia ekartzen zeben gure etxera, eta Petra, gure amak esaten ziozen hari... Gizona zeban "sindikato" edo zeoze; bai, zeoze, esto. Eta hango karguduna eta udaletxian eta danian, eta harek itxuria bialdu zeban informia. Eta gure amak esaten zion: "hara, gure mutilla galtzen bada, zeuen kulpaz izango da, e". Beti. Ai, zenbat amenazu. Oin oso, bueno, , seme-alabak eta beittu, oso tratu haundixa daukat. Eta holaxe, nik uste det aitta holaxe salbatu zala.

8. Osaba Bilbon hil zioten

- **Erref**: EGB-042/009
- **Iraupena**: 0:04:31. **Hasi**: 00:16:41. **Bukatu**: 00:21:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Gerra garaian frontera joan ziren gizonen emazteak herritik bidali egin zituzten. Osaba Justo, Larrinagako kartzelan preso sartu eta hil egin zuten.

9. Hiru anaiak gerran

- **Erref**: EGB-042/010
- **Iraupena**: 0:03:58. **Hasi**: 00:21:12. **Bukatu**: 00:25:10
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Politika » Gerra zibila (1936-1939)

Laburpena:
Itziarren anaia bat kartzelatik kartzelara eraman omen zuten. Beste anaia bat frontean zegoen. Hirugarrena Burgosen soldadu. Ebroko batailan elgoibartar batzuk hil ziren. Anaietako bat armadatik libratzearren, aitak egindako komeriak kontatzen ditu.

10. Militarrentzako sukaldari

- **Erref**: EGB-042/011
- **Iraupena**: 0:02:33. **Hasi**: 00:25:10. **Bukatu**: 00:27:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian

Laburpena:
Anaia gazteena libratu egin zen armadatik, eta "Estarta y Ecenarro" lantegian hasi zen lanean, armagintzan. Elgoibarrera militar konpainia bat etortzen zenean, elgoibartarren etxeetan banatzen zituzten jan eta lo egiteko. Itziarren etxera bost militar etortzen ziren bazkaltzera denboraldi batez.

11. Falangisten alkandorak

- **Erref**: EGB-042/012
- **Iraupena**: 0:03:13. **Hasi**: 00:27:43. **Bukatu**: 00:30:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ekonomia gerra garaian
- Politika » Jarrera politikoak » Falangistak

Laburpena:
Militarren "rancho"a jaten zuten batzuetan etxean. Falangeko alkandorak banatzen zituen Itziarrek, emakumeek jos zitzaten. Falangisten desfileak ikusten egoten ziren.

12. Urte asko etxetik kanpo

- **Erref**: EGB-042/013
- **Iraupena**: 0:04:23. **Hasi**: 00:30:56. **Bukatu**: 00:35:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Amaren anaia bi eta Itziarren anaia zaharrena jostunak ziren. Itziarren hiru anaiek urte luzeak eman zituzten etxetik kanpo, gerra edota soldaduska zela-eta.

13. Aita-semeak Sigma lantegian

- **Erref**: EGB-042/016
- **Iraupena**: 0:02:09. **Hasi**: 00:38:51. **Bukatu**: 00:41:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
Eskolak bukatu eta josten ikasi zuen Itziarrek. Aitak eta bi anaiek Sigma (aurretik "Estarta y Ecenarro") josteko makina lantegian egin zuten lan.

14. Bizikleta erosteko dirua aurreratzen

- **Erref**: EGB-042/018
- **Iraupena**: 0:04:16. **Hasi**: 00:42:11. **Bukatu**: 00:46:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Gaztetako ibilerak

Laburpena:
Umetako jolasak aipatzen ditu. Igandetan plazako dantzara joaten ziren. "Txanbolin"tarrek jotzen zuten danbolina plazan. Lagun guztiak urtebete egon ziren zinera joan gabe, bizikleta erosteko dirua aurreratzeko. Debara joateko nahi zituzten bizikletok. Lagunetako batek dirua bankuan gordetzen zuen. Garai batean jai egunetan kotxeak erabiltzea debekatu zuten gasolina faltagatik.

15. Zine mutua eta soinuduna ezagutu zituen

- **Erref**: EGB-042/019
- **Iraupena**: 0:02:39. **Hasi**: 00:46:27. **Bukatu**: 00:49:06
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Bizikletak eta motorrak
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:
Bizikletan izaten zituzten istripuak gogoratzen ditu. Nagusitu ahala bizikletak saldu egin zituzten. Hasieran zine mutua ikusten zuten. Lehen soinudun filma "La ciudad de cartón" ikusi zuen.

16. Dotrina euskaraz ikasi zuen

- **Erref**: EGB-042/020
- **Iraupena**: 0:02:40. **Hasi**: 00:49:06. **Bukatu**: 00:51:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eliza giroko ospakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Aisia » Kultura » Zinema

Laburpena:
Zinea zegoen eraikuntza luistarrentzako geratu zen herentziaz, eta parrokoa hango nagusi bilakatu zen. Neska gutxik izan zuten dotrina euskaraz ikasteko aukera eta horietako bat izan zen Itziar.

17. Aitaren irakaspenak

- **Erref**: EGB-042/021
- **Iraupena**: 0:02:39. **Hasi**: 00:51:46. **Bukatu**: 00:54:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Zigorrak
- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Itziar ez, baina bere aita eskolan euskaraz egiteagatik zigortzen zuten. Aitak azaldu zion Sabino Arana zergatik kartzelatu zuten.

18. Aitaren Ubideko familia

- **Erref**: EGB-042/022
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:54:25. **Bukatu**: 00:57:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Bere osaba bat kapilau zen, eta hark ekarri zuen aita Ubidetik Elgoibarrera. Aitak bere anaia ekarri zuen Ubidetik. Osaba horren istorioak azaltzen ditu Itziarrek. Osabaren beste anaia bat Iruñeko San Kristobal espetxean zegoen ihesaldia izan zenean.

19. Ubidera bidaia

- **Erref**: EGB-042/023
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:57:25. **Bukatu**: 00:59:09
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:
Gerra bukatu berri, Itziar aitaren jaioterrira joan zen bere anaiarekin. Familia abertzale ezaguna zen bere aitarena.

20. Emakume batentzako lan "ez-egokian" jarduna

- **Erref**: EGB-042/024
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:59:09. **Bukatu**: 01:00:45
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

Laburpena:
38 urtera arte jardun zuen josten. Urte pare batez, goizetan "Banco de San Sebastián"entzako letrak kobratzen jardun zuen, eta arratsaldez josten. Ez zela emakume batentzako lan egokia erabaki zuten Donostian, eta lana galdu zuen.

21. Elgoibarko lehen ikastola

- **Erref**: EGB-042/025
- **Iraupena**: 0:02:36. **Hasi**: 01:00:45. **Bukatu**: 01:03:21
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Aurreko lana galdu zuenean, ikastola berrirako andereño lana eskaini zioten. Donostiara joan zen Karmele Esnalekin lan berrirako prestatzera. Ikastola ez zen legezkoa, baina 1962. urtean 29 umerekin hasi zen Itziar. Hurrengo urtean berrogei umetik gora egon ziren, bi andereñorekin.

Transkripzioa
-"Baina beste kargu bat daukat zuretzako: andereño, ikastola zabaldu bihar dogu", esan zian. "Ene -esan nion-, josten ere in bihar dot ba. Anaixari josten laguntzen edo ta". "Anaixa ondo dao laguntzia baiña lenengo zeu zara ere, lenengo zeu zara" "Bueno, esango dioet etxian". Aittak entzun zebanian "Bueno, gustatzen bajatzu, bai". Haura euskeria ba. Eta sekula santa neri anaixak sekula ez zian berba bat erderaz ein. Sekula ere ez. Igual euren andriai igual erderaz baiña neri: "Itziar, ekarrin hori"; baiña mutil bezela, hiru mutillen arteko neskia nintzan eta mutil bezela. "Hi, ekarrik hona!" Ba mutil bezela. Eta esaten dizut, gero ba holaxe, ikastola zabaldu bihar dogu ta. Aittak esan zaban ba "Bai, bai, zuk nahi badozu bai".
-Eta hori zan?
-Hori zan ba...
-Hirurogeita bixan?
-Bai. Orduantxe jun nitzan Donostiara, Karmele Esnalegana eraman ninduen pixkat preparaziua eitteko, ez neukan titulurik eta ezer ere ta baiña, tira, hantxe edarki moldatu giñan, ta neu hasi nitzan hogeta

bederatzi umekin.
-Lenengo ikastolan, ezta?
-Bai, lenengo hasieria.
-Eta ikastolia legala zan orduan?
-Ez, keba, keba! Eneee!, esaten dot nik: neu ausarta kargua hartu nebalako, baiña ausarta gurasuak, nere pekura laga zeben ba hogeta beratzi ume. Benetako abertzaliak.
-Beratzi umekin hasi ziñan?
-Hogeta bederatzi, lelenguak. Ya bigarren urterako ya berrogei bazian. Gu kursua hasi ta aurrera zijoala inaguratu gendun ikastolia. Eta gero haura, klaro, hasieran berriz ere ba ya berrogeta bat, bai, berrogeta bat banittuan. Eta ia beste bat hartu bihar zala ta hasieran, urtarrillan, berriz'ee beste bat hartu zeben. Ointxe jubilatu da. Iez, ni baiño gaztiaua zan, nik hogeta hamazortzi urtekin eta haura hemazazpi edo hemezortzikin hasi zan. Bai, beteta zittuan ere.

22. Ikastolaren garapena

- **Erref**: EGB-042/026
- **Iraupena**: 0:03:41. **Hasi**: 01:03:21. **Bukatu**: 01:07:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
San Frantzisko kalean zegoen ikastola. Parean zegoen atletismo elkarteak loro txiki bat zuen, eta horrexegatik ikastola "del lorito" izena jarri zioten. Lokal berriak hartuz joan zen ikastola, eta parrokiak utzitakoak oso lagungarriak izan ziren. Ahal zen moduan egokitzen ziren erdal testuak euskarara.

23. Titulurik gabeko irakasleak

- **Erref**: EGB-042/027
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 01:07:02. **Bukatu**: 01:09:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Itziar beti inspektorearen bisitaren beldurrez egoten zen. Titulurik ez zuenez, legez ezin zuen sei urtetik gorako umerik eduki. Azkenean, Ikaztegietako irakasle bat ekarri zuten. Ikastolako laugarren andereñoa izan zen lehen tituluduna.

24. Irakaskuntza ikastaro asko egin behar

- **Erref**: EGB-042/028
- **Iraupena**: 0:02:39. **Hasi**: 01:09:46. **Bukatu**: 01:12:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Euskal Herrian eta Espainian zehar hainbat irakaskuntza ikastaro hartutakoa da Itziar. Kataluniar talde batek Donostian emandako ikastaroak izan ziren onenak, bere hitzetan. Franco bizi zela lortu zuen lanerako gai zela ziurtatzen zuen agiria.

25. Lehen andereñoaren erretiroa

- **Erref**: EGB-042/029
- **Iraupena**: 0:03:08. **Hasi**: 01:12:25. **Bukatu**: 01:15:33
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak

Laburpena:
24 urtez Elgoibarko Ikastolako irakasle izan eta gero, erretiroa hartu zuen. Ikastolako titulu gabeko andereño bakarra izan zen.

26. Gotzon Garate, Itziarren lehengusua

- **Erref**: EGB-042/030
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 01:15:33. **Bukatu**: 01:17:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Gotzon Garate, Elgoibarko jesuita, idazle eta euskaltzale ezaguna, Itziarren lehengusua zen. Gotzon eta bere anai-arrebak asko maite ditu/zituen Itziarrek.

27. Gotzon Garate eta anaia jesuitak

- **Erref**: EGB-042/031
- **Iraupena**: 0:03:31. **Hasi**: 01:17:40. **Bukatu**: 01:21:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Gotzon Garate eta bere anaiei buruzko azalpen ugari ematen ditu Itziarrek.

28. Gotzon Garate, euskaltzalea

- **Erref**: EGB-042/032
- **Iraupena**: 0:01:50. **Hasi**: 01:21:11. **Bukatu**: 01:23:01

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:
Gotzon Garateren familian lau anaia izan ziren jesuitak. Bere euskaldun kontzientzia Azpeitiko baserrietan esnatu eta garatu zitzaiola esaten omen zuen Gotzonek.

Transkripzioa
-Orduan lau anai izan zien horrek jesuita?
-Lau anai, lenengo lau anai, eta batek urten zeban. Loiolara lau anai izan zien horrek. Eta oin hori hil da baiña beste bi gelditzen dia. Bestia, zarrena, ni baiño urtebete gaztiaua ta bestia gaztetxuaua da. Baiña haura gaixotuta egon bihar dau. Nik illobak ditttut Venezuelan nere anaia batenak, ointxe egon dia Gabonetan, eta harek ezagutzen dittu ta. Uste dot eskaxa dauala oso eskaxa. "Ley de vida".
-Beste anekdotan bat Gotzonena?
-Anekdotak? Ez dakit ba. Etorri zian omenaldixa izan zebanian Azkoittitik etorri zian basarri batetik andra-gizonak. Euren sukaldian zela egoten zan; baina beran etxia izan zan basarrixak. Bere maixuak izan ziala, beti esaten zeban berak. Harek erakutsi ziuela. Gaiñera berak konzientzia hartu i zeban, euskaldun konzientzia, sartu jesuitta ta Azpeittixan. Hasi zala basarrixak bisittatzen, ta geruao ta konzientzia haundixaua, euskal konzientzia ikaragarrixa. Eta gero ez dakitt zenbat basarri ikusittakua, zazpi herrialde guztietatik, e. Danetan izan da. Zenbat gauza jaso zittuan, zenbat lan egin daban euskeriagatik! Ze pena! Holako langillia ta holako... Holaxe.

29. Karmele Esnal irakaslea

- **Erref**: EGB-042/034
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 01:23:30. **Bukatu**: 01:25:26
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:
Andereño lanerako Karmele Esnal irakaslearekin nola prestatu ziren gogoratzen du. Karmelek 60 ikasletik gora zituen Donostiako etxe batean. Elgoibarko ikastolaren hasieran, umeak lurrean eserita egoten ziren.

30. Umeekin gertatutako bitxikeriak

- **Erref**: EGB-042/035
- **Iraupena**: 0:02:57. **Hasi**: 01:25:26. **Bukatu**: 01:28:23
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastolako umeekin suertatutako anekdota bi kontatzen ditu.

31. Inspektore zorrotzak

- **Erref**: EGB-042/036
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 01:28:23. **Bukatu**: 01:30:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Parrokiako lokalera joan zirenean, inspektoreak ez zituen mahai luzeak onartzen ikasleentzako; ezta hiru umerentzakoak ere. Hirukoak ebaki egin behar izan zituzten.

Transkripzioa
-Gero beste banku batzuk ekarri genduzen berrixak kostata lortuta, lortzia harek. Hirukuak zien. Ba hauraxe ere esan ziun: "No puede ser, de tres no puede ser. Tienen que tener los dos niños pasillo a cada lao". Ta moztu in genduzen. Bakarra baztarrian, bikuak, holaxe.
-Mahidunak zien ala mahi barik?
-Ez, ez, banko ta mahi ta guzti.
-Esan dozu hasieran lurrian jezarten ziela, ezta?
-Hasieran bai, lurrian. Eta gero lurra porlanezkua edo zan eta, hotza zala negurako ta in genduzen, "peor el remedio que la enfermedad", badakizu zer dan? Ba almoadillak honetaiko txikixak, ipurpian jartzeko, hotza zala ta. Hasten zienian burrukan batak [bestiai] botaka, esaten naban, ai!, "peor el remedio que la enfermedad". Gero ekarri genduzen hortako banku baju-baju-bajuak, luze-luziak, hantxe. Erretrato bat badaukat nunbaitten jarritta bueltan, ikastola bueltan. Eta gerora harek luziok, horrek haundixok eman zien neri; ba harek bost edo zazpi edo sartzen zien mahi luze bakoitzian.

32. Elizpean, antzerkiak egiten

- **Erref**: EGB-095/002
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 00:00:11. **Bukatu**: 00:01:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:
Umetako jolasak. Elizpean antzerkiak egiten zituzten. Eta plazan dantzan ere ibiltzen ziren, igandetan. Korroan ere ibiltzen ziren, asko, baina ez da kantekin gogoratzen.

33. Sokasaltoan, "bikoteetan"

- **Erref**: EGB-095/004
- **Iraupena**: 0:00:50. **Hasi**: 00:01:35. **Bukatu**: 00:02:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Sokasaltoan "Al cocherito lere" kantatzen zuten. Bi salto segidan egiteari "bikote" esaten zioten.

34. "Txafos" jolasa eta "sakaponak"

- **Erref**: EGB-095/006
- **Iraupena**: 0:00:58. **Hasi**: 00:02:56. **Bukatu**: 00:03:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
"En txafos" jolasa nola zen esaten du, eta sakaponetan ere egiten zuten. Kromoak.

35. Orratzen jolasa

- **Erref**: EGB-095/007
- **Iraupena**: 0:01:30. **Hasi**: 00:03:54. **Bukatu**: 00:05:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Orratzekin ere jolasten zuten. Koloretako buruak zituzten. Eskuan gordetzen zituzten.

36. "A primeras" jolasa

- **Erref**: EGB-095/009
- **Iraupena**: 0:01:14. **Hasi**: 00:05:36. **Bukatu**: 00:06:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
"A primeras" jolasa nola zen azaltzen du, kaxa bati ostikoka. Mutiko batek kaxa kentzen zien beti.

37. Intxaurrekin eta kanikekin jolasean

- **Erref**: EGB-095/011
- **Iraupena**: 0:01:49. **Hasi**: 00:07:40. **Bukatu**: 00:09:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Intxaurrekin ere jolasten zuten. Kaniketan ere bai. "Txolota", kanika zulora sartzea. "Matarrua" esaten zioten behatzarekin kanika jotzeko keinu horri. Diaboloa aipatzen du. Errezeloa dauka intxaurrak ilaran jartzen zituztela, baina ez du oso ondo gogoratzen.

38. "Binbili-bonbolo" kantua

- **Erref**: EGB-095/013
- **Iraupena**: 0:01:28. **Hasi**: 00:11:25. **Bukatu**: 00:12:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Ume kantak

Laburpena:
"Binbili-bonbolo" umetako kanta abesten du. Dantza egiten zuten abesti horrekin.

39. "Hator hator" kanta, Gabonetan

- **Erref**: EGB-095/017
- **Iraupena**: 0:00:30. **Hasi**: 00:16:29. **Bukatu**: 00:16:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak

Laburpena:
Gabonetan "Hator hator" kantatzen zuten. Zatitxo bat kantatzen du.

40. Gabonetan, "Urte berri, berri" kanta

- **Erref**: EGB-095/019
- **Iraupena**: 0:01:02. **Hasi**: 00:17:27. **Bukatu**: 00:18:29
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Gabon kantak

Laburpena:
Gabonetan ohitura zuten kalean eskean ibiltzeko. "Urte berri, berri" kanta.

41. Santa Agedan, kantuan

- **Erref**: EGB-095/022
- **Iraupena**: 0:01:11. **Hasi**: 00:19:00. **Bukatu**: 00:20:11
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda

Laburpena:
Santa Agedan bera ere ibiltzen zen kantuan, eskean. Gortuta zegoen emakume batengana joan ziren kantuan, eta atea apurtu beharrean jo zuten, entzungo ez zuelakoan; haserre irten zen andrea, iskanbila harekin. Intxaurrak eta txanponak ematen zizkieten.

42. Txirikiletan eta "en txafos" jolasak

- **Erref**: EGB-095/025
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:21:47. **Bukatu**: 00:23:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetako jolasak. Txirikiletan mutilak ibiltzen ziren gehiago. "En txafos" jolasa azaltzen du, harrapaketan. Bat ezin harrapatu ibiltzen ziren, berokia oso labankorra zeukalako. "Pote-poteka" mutilak ibiltzen ziren gehiago. Ezkutaketan bai.

43. "Txorro-morro" jolasa

- **Erref**: EGB-095/028
- **Iraupena**: 0:01:10. **Hasi**: 00:25:03. **Bukatu**: 00:26:13
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
"Txorro-morro" jolasari buruz hitz egiten du. Makurtuta ipintzen ziren, ilaran, eta besteek bizkar gainera salto egiten zieten. Astoka ere ibiltzen ziren.

44. "En txafos" jolasa

- **Erref**: EGB-095/030
- **Iraupena**: 0:00:17. **Hasi**: 00:26:18. **Bukatu**: 00:26:35
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Korrika "en txafos" ibiltzen ziren, elkar harrapatzen.

45. Kopinekin jolasten

- **Erref**: EGB-095/032
- **Iraupena**: 0:01:52. **Hasi**: 00:28:51. **Bukatu**: 00:30:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Kopinak (panpinak). Aita Bilbora joaten zen, eta handik ekartzen zizkion jostailuak: kopinak eta sukaldetxo bat. Kartoizko kopinari bainua eman zioten lagun batek eta berak.

46. Anbotoko señoria

- **Erref**: EGB-095/033
- **Iraupena**: 0:00:29. **Hasi**: 00:30:43. **Bukatu**: 00:31:12
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:
Kontatzen zizkieten Anbotoko sorginaren kontuak, baina ez ditu gogoratzen.

47. Batzokiko pospolina zen

- **Erref**: EGB-095/035
- **Iraupena**: 0:02:35. **Hasi**: 00:31:28. **Bukatu**: 00:34:03
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza
- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:
Pospolina izan zen Batzokian. Romualdo Andonegik erakusten zizkien dantzak. Kanpora joaten ziren dantza egitera, eta gustura. Ipar Euskal Herrira joatekoak ziren, baina gerra hasi zen eta akabo, ezin izan zuten joan. Mikel Gorostiza zeukan dantza bikote moduan. Aita Batzokiko lehendakaria zen. Egiten zituzten dantzak aipatzen ditu.

48. Euskarazko lehen antzezlana: `Aitona eta biloba´

- **Erref**: EGB-095/037
- **Iraupena**: 0:05:50. **Hasi**: 00:34:40. **Bukatu**: 00:40:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
<p>Antzerkia egiten ibili zen. Beti paper komikoak izaten zituen. Herriko

parrokoaren ideia izan zen antzezlanak egitea. Gaztelaniaz hasi ziren, eta gero Pako Juaristik (Miren Vallejoren senarrak) euskaraz egitea proposatu zuen. `Aitona eta biloba´ antezlana izan zen egin zuten lehenengoa. Euskara egarria zegoen, eta arrakasta handia izan zuten. Herri askotara joan ziren. Neskamearena egiten zuen berak.

49. Beste antzezlan batzuk

- **Erref**: EGB-095/038
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:40:30. **Bukatu**: 00:43:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
"El caserío" antzezlana ere egin zuten, erdaraz. "Etxe-aldaketa" antzezlanari buruz ere hitz egiten du. Lehiaketa batean parte hartu zuten harekin. "Gai dagonaren indarra" antzezlaneko anekdota bat kontatzen du: txokolatea zerbitzatu behar, eta ez zela ateratzen, lodi-lodi zegoelako.

50. Antzezlanetako anekdotak

- **Erref**: EGB-095/039
- **Iraupena**: 0:02:54. **Hasi**: 00:43:30. **Bukatu**: 00:46:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Antzezlanak nork idazten zituen azaltzen du. Programak ere gordeta ditu. Lehenengo antzezlanak, erdarazkoak, aipatzen ditu. "La princesa de Florencia" lanean kojinak ipini zizkioten gerri bueltan. "Cadáveres ambulantes" lanean pertsonaia batzuek umeena egiten zuten; sinopsia kontatzen du.

51. Antzerki taldekoek parrokoarekin izan zituzten tira-birak

- **Erref**: EGB-095/040
- **Iraupena**: 0:02:07. **Hasi**: 00:46:24. **Bukatu**: 00:48:31
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Gerra ondoren hasi ziren antzerkian. Antzezleetako batek, Mari Tere Elkorok, eskotea zeramala-eta parrokoa haserre. Neskak eta mutilak aparte jarri nahi zituen, baina ez zuen lortu. Parrokoarekin nola adiskidetu ziren kontatzen du.

52. Karmele Esnalengana, formakuntza jasotzera

- **Erref**: EGB-128/002
- **Iraupena**: 0:02:03. **Hasi**: 00:00:45. **Bukatu**: 00:02:48

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Gerraosteko lehenengo ikastola sortu zenetik 70 urte pasa direla dioen albistea du egunkarian. Elbira Zipitriarengana joan behar zen, baina gutxienez urtebete han praktiketan egotea eskatzen zuen eta Elgoibarren ikastola martxan ipintzeko ezin ziren urtebetez zain egon. Orduan, Karmele Esnalengana joan zen. Trenez joaten zen. 74 ume izaten zituen gela batean. Jone Etxabe Elgoibarko ikastolako andereñoa ere harengana joan zen. Ikastolaren 50. urteurrena ospatzeko festa baino 15 egun lehenago hil zen.

53. Errepublika sasoian eskola publikotik mojetara

- **Erref**: EGB-128/008
- **Iraupena**: 0:05:36. **Hasi**: 00:07:48. **Bukatu**: 00:13:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Politika » Gerra aurrea » 1931-1936: II. Errepublika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Satur maistrarekin ibili zen lehenbizi eskolan. Ehun ume inguru ibiliko zirela dio. Eskola publikoan jarraitu zuen. Han izan zuen azken irakaslea Priscila Pinedo izan zen. 1931n, Errepublika aldarrikatu zenean, gurutzeak kendu zituzten eskoletatik eta amak ezin zuenez hori onartu, Ospitaleko mojengana eraman zuen. Garai hartan 14 urtera arte ikasten zen. 1935-1936 ikasturtea galdu egin zuten gerraren eraginez eta, horregatik, 15 urterekin beste urtebetez eskolak eman zizkieten. Amari eskola publikora itzuli nahi zuela esan zion eta Priscila Pinedo maistrarengana itzuli zen. Maistra oso ona zen. Bera ere ikasle ona zen.

54. Anaiak gerran

- **Erref**: EGB-128/010
- **Iraupena**: 0:00:55. **Hasi**: 00:14:19. **Bukatu**: 00:15:14
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Anaia nagusiena 1936an Burgosera jan zen soldadu. Beste bi anaiak Bizkaia aldera joan ziren eta, beraz, bando ezberdinetan aritu ziren. Ordurako, anaia nagusiena jostun lanean hasita zegoen.

55. Banco San Sebastián-eko lana ez omen zen egokia emakumeentzat

- **Erref**: EGB-128/013
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:18:29. **Bukatu**: 00:20:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lanbideak » Banketxeak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:
Banco San Sebastian-en lan egin zuen bi urtean, 1960tik 1962ra, letrak kobratzen. Soldata. Hasieran ordu pare bat besterik ez zituen egiten, baina amaieran gehiago, sasoi hartan lantegi asko zabaldu zen Elgoibarren eta. Egun batean Pako Juaristik bere bulegora deitu zion eta aipatu zion Donostian erabaki zutela bere lana ez zela emakumeentzat egokia, diru askorekin ibiltzen zelako. Orduantxe proposatu zion Pakok Ikastolan hastea.

56. Aita Ubidekoa; familia euskalduna

- **Erref**: EGB-128/018
- **Iraupena**: 0:03:48. **Hasi**: 00:22:55. **Bukatu**: 00:26:43
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aita Ubidekoa zen. Bere jaiotetxea muga-mugan zegoen: zati bat Bizkaian eta beste zati bat Araban. Aitak beti esaten zuen bera Bizkaia partean jaioa zela. Anaiak asko joaten ziren hara. Bera ere anaiarekin joan zen gerra bukatu zenean eta hilabete pasa zuen bertan. Ubideko familia oso euskalduna zen. Aititaren eta amamaren inguruko kontuak. Amamak 13 seme-alaba izan zituen. Izen euskaldunak.

57. Euskal izenen gorabeheran eztabaidak familian

- **Erref**: EGB-128/019
- **Iraupena**: 0:02:44. **Hasi**: 00:26:43. **Bukatu**: 00:29:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Politika » Euskara eta politika
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aitak izen euskaldunak jarri nahi izaten zizkien umeei, baina amaren aldeko aitona ez zegoen ados. Lehenengoari aitak Josu ipini nahi zion, baina azkenean Jesus ipini zioten. Ondorengo seme-alaben izenak: Imanol, Karmel, Loretxo eta Itziar. Ama berarekin haurdun zegoela `Itziartxo´ antzezlana egin

zuten Batzokian eta horregatik jarri zioten izen hori. Gazteena Jon Iñaki izan behar zen, baina aitonak ez zuen onartu.

58. Aita 17 urterekin Ubidetik Elgoibarrera

- **Erref**: EGB-128/020
- **Iraupena**: 0:04:00. **Hasi**: 00:29:27. **Bukatu**: 00:33:27
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aita Ubiden jaio zen 1986an eta 17 urterekin Elgoibarrera joan zen, Santa Klarako kapilaua zen osabaren bitartez. Iturrirenean lan egin zuen lehenengo eta gero "errekadista" moduan ibili zen lanean, Bilbora bidaiak eginez trenean. Gerraren etenaren ostean, San Frantzisko kaleko lantegi batean hasi zen lanean, Iturrirenerako piezak egiten. Handik Estartara pasa zen eta Sigman hartu zuen erretiroa.

59. Anaiaren gorabeherak Iturri lantegian

- **Erref**: EGB-128/021
- **Iraupena**: 0:03:11. **Hasi**: 00:33:27. **Bukatu**: 00:36:38
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Itziarren anaia, Karmel, Iturri lantegian ibili zen lanean. Diru gutxi irabazten omen zuen. Behin lagun bat eta biak lana utzi eta Ondarroara joan ziren inauterietan. Handik itzulitakoan zigorra jarri zioten lantegian eta astebeterako etxera bidali. Anaiak Sigma lantegian lagunak zituen.

60. Anaia Iturri lantegitik Sigmara

- **Erref**: EGB-128/024
- **Iraupena**: 0:01:15. **Hasi**: 00:37:32. **Bukatu**: 00:38:47
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Debabarreneko lantegiak

Laburpena:
Iturri lantegian arazoak izan eta gero, Sigman lan egiten zuten bi lagunekin hitz egin zuen anaiak eta bertan lanean hasteko bidea egiten laguntzeko eskatu. Horrelaxe hasi zen Sigman lanean. Hasieratik Iturri lantegian baino soldata hobea izan zuen eta pozik.

61. Justo Ajuria osaba

- **Erref**: EGB-128/026
- **Iraupena**: 0:02:57. **Hasi**: 00:39:01. **Bukatu**: 00:41:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Udala
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Aita abertzalea eta euskaltzalea zen. Anaiak ere bai. Anaietako, Justo, Elgoibarrera ekarri zuen lanera aitak eta beraien etxean egoten zen. Asko idazten zuen egunkari eta aldizkarietarako eta idazkari izateko ikastaroren bat ere egin zuen. Sondikan egon zen idazkari lanean, hango idazkaria kaleratu zutenean. Anaia gazteago bat ere idazkari lanean ibili zen. Justok Jose Antonio Agirrerekin ere harremana zuen.

62. Gerra Zibileko bizipenak

- **Erref**: EGB-128/031
- **Iraupena**: 0:04:05. **Hasi**: 00:51:47. **Bukatu**: 00:55:52
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren eragina

Laburpena:
Gerra zibila hasi zenean aita Batzokiko lehendakaria zen eta horregatik zalantzan egon zen ihes egin ala ez. Orduko bizipenak. Soldaduak etxean hartu behar izaten zituzten. Hasieran bi errekete etorri zitzaizkien etxera eta herria "kristautzera" zetozela esan zieten. Bere ama asko haserretu zen, oso kristaua zen eta. Beste behin soldaduek esan zieten bi espia harrapatu zituztela. Berehala hil zituzten.

63. Justo Ajuria osaba fusilatu egin zuten

- **Erref**: EGB-128/032
- **Iraupena**: 0:02:33. **Hasi**: 00:55:52. **Bukatu**: 00:58:25
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Errepresioa

Laburpena:
Itziarren aita ez zen Bizkaia aldera joan gerra sasoian, herrian geratu zen. Justo osaba ere ez zen ihesi joan. Sondikan bere aurretik egon zen idazkaria falangista zen eta mendekua hartu nahi izan zuen. Larrinagako kartzelara eraman zuten Romualdo Andonegi elgoibartarrarekin batera. Hura libre utzi zuten, baina Itziarren osaba fusilatu egin zuten. Gerora jakin zuten fusilamendua nola izan zen.

64. Gurasoek zer irakurtzen zuten

- **Erref**: EGB-128/037
- **Iraupena**: 0:00:53. **Hasi**: 01:04:57. **Bukatu**: 01:05:50
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Amak ez zuen ikasketarik, baina Jesusen Bihotzaren takoan etortzen zen "un minuto de filosofía" irakurtzea gustatzen zitzaion. Aitak irakurtzeko zaletasuna zuen eta Zeruko Argia aldizkaria aste osoan poltsikoan erabiltzen zuen.

65. Euskarazko D titulua; on Nemesio Etxaniz

- **Erref**: EGB-128/039
- **Iraupena**: 0:01:31. **Hasi**: 01:08:09. **Bukatu**: 01:09:40
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Euskarazko D titulua ateratzeko azterketan Patxi Altunak `Bilintx´en bizitzaz galdetu zien eta ondo erantzun zuen, justu aste hartan Zeruko Argian haren bizitzaren berri etorri zelako. Azterketaren amaieran Nemesio Etxanizek aspaldi eman ziela titulua ere idatzi zuen. On Nemesio Etxanizen inguruko kontuak. Karmele Esnalengana joaten zenean ezagutu zuen eta Elgoibarrera ere joan zen behin hitzaldia ematera.

66. Gerra zibila Elgoibarren: bonbak, balak...

- **Erref**: EGB-128/041
- **Iraupena**: 0:02:54. **Hasi**: 01:10:22. **Bukatu**: 01:13:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerran hildakoak eta zauritutakoak
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:
Gerra sasoiko bizipenak. Plazako banku batean eserita zegoela aitari bala galdu bat sartu zitzaion besoan. Bonbardaketak ere izan ziren. Sirenak

entzundakoan elizpean gordetzen ziren. Orduan hil ziren herritar batzuk aipatzen ditu.

67. Jose Zubiaurre ´Balle´

- **Erref**: EGB-128/042
- **Iraupena**: 0:01:35. **Hasi**: 01:13:16. **Bukatu**: 01:14:51
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Jose Zubiaurre `Balle´ eta bera senideak ziren, euren gurasoak lehengusuak zirelako. Familia-loturak. Musikaria, komikoa, pilotari ona... zen Jose. Itziar bigarren solairuan bizi zen eta Jose lehenengoan.

68. Banketxetik ikastolara aldaketa

- **Erref**: EGB-128/045
- **Iraupena**: 0:02:37. **Hasi**: 01:16:00. **Bukatu**: 01:18:37
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Banketxeak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Banketxean lanean ari zela, Pako Juaristik aipatu zion Elgoibarren ikastola martxan jarri behar zutela eta ea irakasle moduan hasiko zen. Geroago Felix Etxeberriak esan zion Donostiara joan beharko zela ikastolarako prestatzeko. Banketxean jarraitzeko aukera eman zioten arren, ikastolara joatea erabaki zuen. Raul Gil sartu zen bere ordez.

69. Banketxeko lana; ikastolara joateko erabakia

- **Erref**: EGB-128/046
- **Iraupena**: 0:02:38. **Hasi**: 01:18:37. **Bukatu**: 01:21:15
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Lanbideak » Banketxeak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Banketxean lanean ibili zenean, herri osoa pasatzen zuen letrak kobratzen eta ordaintzen. Lantegietara eta dendetara joaten zen. Banketxeko diru-kontaketen inguruko kontuak. Bera han zegoela zuzendari berria etorri zen: Agirre. Banketxean jarraitzea eskaini zioten arren, ikastolara joatea erabaki zuen.

70. Sigmako ekonomatorako lan-eskaintza

- **Erref**: EGB-128/047
- **Iraupena**: 0:01:07. **Hasi**: 01:21:15. **Bukatu**: 01:22:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Langileentzat zerbitzuak
- Ekonomia eta industria » Emakumeak lan-munduan (etxetik kanpo)

Laburpena:
Sigmako ekonomatora lanera joateko eskaintza egin zion Rafael Etxanizek; Faustina zegoen Sigman eta haren ordez sartzeko. Hasieran Sigman, baina gero kalera etorriko litzatekeela berehala agindu zion. Itziarrek ezetza eman zion, ordurako ikastolakoei hitza emanda zegoelako. Marisol Cano sartu zen azkenean.

71. Ikastolako lehenengo andereñoa izan zen 1962-1963 ikasturtean

- **Erref**: EGB-128/048
- **Iraupena**: 0:01:32. **Hasi**: 01:22:22. **Bukatu**: 01:23:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
38 urte zituen ikastolan lanean hasi zenean. 1962-1963 ikasturtea zen. 29 umerekin hasi zen, baina argazkian 30 azaltzen dira, bat ikasturtean zehar sartu zelako. Berandu hasi zuten ikasturtea eta uztailean ere lan egin zuen. Bigarren ikasturtean Jone Etxabe sartu zen irakasle.

72. Aita Batzokiko antzerki-taldean ibiltzen zen

- **Erref**: EGB-129/005
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:02:42. **Bukatu**: 00:04:18
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Politika » Jarrera politikoak » Alderdien egoitzak

Laburpena:
Batzokian antzerki taldea bazegoen. Bere aita ere ibiltzen zen antzerki taldean. Modesto Arriolaren emaztea ere egokia omen zen. Nortzuk parte hartzen zuten. Udaletxean egiten omen zituzten antzezlanak. Dantza ere bertan egiten zuten.

73. 50eko hamarkadan antzerkiak egiten hasi ziren

- **Erref**: EGB-129/006
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:04:18. **Bukatu**: 00:04:58
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
50eko hamarkadan On Ramon Ormaetxea parrokoari bururatu zitzaion antzerkiak egin behar zituztela. On Jose Maria Agirrebaltzategi oñatiarra zen haren laguntzailea.

74. On Ramon Ormaetxea eta on Jose Maria Agirrebaltzategi antzerki-zuzendari

- **Erref**: EGB-129/008
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 00:05:23. **Bukatu**: 00:06:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Antzerkiak egiten hasi zirenean, on Ramon Ormaetxea parrokoa drama zatiaren arduraduna izaten zen Eta on Jose Maria Agirrebaltzategi zati komikoarena. Itziarrek beti paper komikoak egiten zituen.

75. Aurreko belaunaldikoek `El caserío´ antzeztu zuten

- **Erref**: EGB-129/009
- **Iraupena**: 0:03:00. **Hasi**: 00:06:05. **Bukatu**: 00:09:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Aurreko belaunaldikoek `El caserío´ antzeztu zuten. Nortzuk parte hartu zuten. `El navarrico´ tenorra.

76. 50eko hamarkadan antzerkiak egiten

- **Erref**: EGB-129/010
- **Iraupena**: 0:04:41. **Hasi**: 00:09:05. **Bukatu**: 00:13:46
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
On Ramon Ormaetxea eta on Jose Maria Agirrebaltzategirekin prestatu eta antzeztu zuten lehen obra. Elena Opakua izan zen aktore nagusia. Beste antzezlan batzuk: `La esclava de Fabiola´ , `Cadáveres ambulantes´... Gaztelaniaz egiten zuten. Antzerkien azalpenak. Errosario Kaleko "Cine elgoibarrés"en egiten zituzten obrak. Aurretik egon zen antzokian ere egin izan zituzten eta baita Ospitalean ere. 50eko hamarkadan hasi ziren.

77. Abadearekin izandako gorabeherak, antzerkia dela eta

- **Erref**: EGB-129/012
- **Iraupena**: 0:02:29. **Hasi**: 00:14:33. **Bukatu**: 00:17:02
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
`La plasmatoria´ antzezlana egin zuteneko kontuak. On Julian Eguren zen abadea garai hartan. Mari Tere Elkorok eskotea zeramala esan zion norbaitek abadeari eta debekatu egin zien neskak eta mutilak elkarrekin antzerkiak egitea. Baina ez zioten jaramonik egin. Orduantxe `El caserío´ egitea erabaki zuten eta irabaziak elizari eman zizkioten. Harekin egin zituzten bakeak.

78. `Aitona eta biloba´, euskaraz egin zuten lehen antzezlana

- **Erref**: EGB-129/013
- **Iraupena**: 0:04:52. **Hasi**: 00:17:02. **Bukatu**: 00:21:54
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Momentu batean Pako Juaristik erabaki zuen antzerkiak euskaraz egin behar zituztela. `Aitona eta biloba´ izan zen lehen obra. Herrian oso harrera beroa izan zuen. Gero Eibarrera joan ziren antzeztera, baina han jende gutxi izan zen. Klaudia Lecea izaten zen arropen arduraduna. Geroago Euskaltzaindiak Euskal Jaiak antolatu zituen eta berriz joan ziren Eibarrera. Bigarrengoan antzokia goraino beteta egon zen. Beste herri batzuetan ere antzeztu zuten eta baita Bilbon ere, Arriaga antzokian.

79. Pako Juaristi antzerki-zuzendari; euskarazko antzezlanak

- **Erref**: EGB-129/014
- **Iraupena**: 0:02:38. **Hasi**: 00:21:54. **Bukatu**: 00:24:32
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Pako Juaristik egiten zuen zuzendari-lana antzerki taldean. Behin plaza zaharreko arrandegi inguruan antzeztu zuten obra bat (ez du gogoan izena). Jose Zubiaurreren ateraldia. Gero beste antzezlan batzuk ere egin zituzten euskaraz: `Etxe-aldaketa´, `Iru-ziri´...

80. Antzerki-lehiaketa batean parte hartu zuten

- **Erref**: EGB-129/016
- **Iraupena**: 0:02:34. **Hasi**: 00:24:45. **Bukatu**: 00:27:19
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Pako Juaristik zuzendari lanaz gain, aktore lanak ere egiten zituen. Gogoan du behin hernaniarrek antzerki lehiaketa antolatu zutela. Saria hernaniarrek beraiek irabazi zuten. Antzezlanaren argumentua (`Etxe-aldaketa´ zen obra). Kontxita Armendia, komikoa.

81. Antzerki-taldearen entseguak non egiten zituzten

- **Erref**: EGB-129/017
- **Iraupena**: 0:04:37. **Hasi**: 00:27:19. **Bukatu**: 00:31:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
"Frente de juventudes"en lokalean egiten zituzten entseguak eta sakristian ere bai. Geroago Loritoneko lokalean. Dimas Gil izaten zen dekoratzailea. Barrutiareneko goiko jangelan pianoa zegoen eta `El caserío´ obrarako han egiten zituzten entseguak. Entseguetako pasadizo bat.

82. Manolo Rementeria "apuntadore" lanean

- **Erref**: EGB-129/020
- **Iraupena**: 0:01:18. **Hasi**: 00:35:12. **Bukatu**: 00:36:30
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak

Laburpena:
Manolo Rementeriak "apuntadore" lanak egiten zituen. Itziarrek dio gorreria

pixka bat izango zuela gaztetan, izan ere, espezialista batengana joan zen. "Apuntadore"ak esaten ziona ez entzuteko beldur zen.

83. Antzerki-taldeko partaideak eta egin zituzten antzezlanak

- **Erref**: EGB-129/021
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:36:30. **Bukatu**: 00:37:53
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:
Antzerki-taldean egin zituzten zenbait obra. Parte-hartzaile batzuk. Kantariak ere baziren. Opera edo opereta bat prestatzekotan ibili ziren, baina azkenean ez zuten egin.

84. Euren artean "Compañía Petachos" esaten zioten taldeari

- **Erref**: EGB-129/026
- **Iraupena**: 0:00:42. **Hasi**: 00:41:40. **Bukatu**: 00:42:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Kuadrilla ezberdinetako kideak elkartzen ziren antzerki-taldean eta euren artean esaten zuten "Compañía Petachos" zirela, baina taldeak "Grupo elgoibarrés" izango zuela izena dio.

85. `Gai dagoenaren indarra´ antzezlanaren inguruko kontuak

- **Erref**: EGB-129/027
- **Iraupena**: 0:01:37. **Hasi**: 00:42:22. **Bukatu**: 00:43:59
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Odeon antzokian ere egiten zituzten antzezlanak. `Gai dagoenaren indarra ´euskarazko antzezlanaren inguruko kontuak. Txokolatearekin gertatu zitzaion pasadizoa.

86. Beti umoretsu eta zirikatzen

- **Erref**: EGB-129/030
- **Iraupena**: 0:01:08. **Hasi**: 00:45:09. **Bukatu**: 00:46:17

- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Itziarrek berezkoa izan du umorea egiteko erraztasuna. On Jose Mariarekin (Agirrebaltzategi) koruan ibiltzen zirenean errieta asko jasotzen zituen, zirikatzailea zelako. Abadeak Eva Perón eta Imelda Marcos deitzen zien Kontxita eta biei.

87. `El caserío´ zarzuela: argumentua, parte-hartzaileak, kantua...

- **Erref**: EGB-129/033
- **Iraupena**: 0:02:49. **Hasi**: 00:47:35. **Bukatu**: 00:50:24
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Musika
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Pako Juaristik apaizarena egiten zuen `El caserío´ zarzuelan. Antzezlanaren argumentua eta parte-hartzaileek zer paper egiten zuten. Antzezlanaren zati batzuk eta kantua: Jose Zubiaurre `Balle´k eta Maria Angeles Kortabitartek kantuan izaten zuten elkarrizketa. Obra horretan "¡Viva Elgoibar!" esaten dute; horren inguruko anekdota bat.

88. Antzerki-taldearen amaiera; telebistak etxeetan

- **Erref**: EGB-129/041
- **Iraupena**: 0:04:15. **Hasi**: 01:00:01. **Bukatu**: 01:04:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:
Berez-berez utzi zioten antzerkiak egiteari, ez arrazoi zehatz bategatik. Etxeetan telebistak gehitzeak ere eragina izango zuen. Lehenengo telebista jarri zutenean, ama jada nagusia zen. Amarekin eta telebistarekin bizitako anekdotak.

89. `Uste dinat´ antzezlana

- **Erref**: EGB-129/044
- **Iraupena**: 0:00:59. **Hasi**: 01:07:17. **Bukatu**: 01:08:16
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Uste du Miren Vallejok eta Guada Mujikak egin zutela `Uste dinat´ antzezlana elizaren lokaletan. Gero berari ere esan zioten gidoia ikasteko, baina ez du gogoan antzeztu ote zuen. Gidoiak buruz ikasteko buru ona behar, nahiz eta "apuntadorea"ren laguntza izan.

90. Andazarrateko tuberkulosoen ospitalera, antzeztera

- **Erref**: EGB-129/045
- **Iraupena**: 0:01:06. **Hasi**: 01:08:16. **Bukatu**: 01:09:22
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:
Andazarraten tuberkulosoentzako ospitalea egin zuten. Imanol Vallejo elgoibartarra bertan zegoen eta antzezlan bat egitera joan ziren.

91. Inspektorearen mehatxuak, ikastolako andereño zela

- **Erref**: EGB-129/049
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 01:25:36. **Bukatu**: 01:27:00
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastolako oroitzapen ona du, nahiz eta hasiera gogorra izan. Ez zuen titulurik eta inspektoreak esaten zion ezin zela sei urtetik gorako umeekin egon. Donostiatik etortzen zen inspektorea.

92. Ikastolan bizitako anekdotak eta pasadizoak

- **Erref**: EGB-129/050
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 01:27:00. **Bukatu**: 01:29:42
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:
Ikastolako andereño zela, umeekin bizitako anekdotak. Ume bati ilargira bidaliko zuela esan zion, beti "ilargian" egoten zelako. Beste behin, elizako lokaletan zegoela, inspektorea etorri zitzaion. Umeak banku luzeetan eserita egoten ziren eta inspektoreak hori ez zela egokia esan zien. Umeetako baten ateraldia. Inspektoreek hasieretan akatsak besterik ez zituzten aurkitzen. Beraiek moldatu egin behar

93. Elgoibarko ikastolako bizipenak

- **Erref**: EGB-129/051
- **Iraupena**: 0:03:23. **Hasi**: 01:29:42. **Bukatu**: 01:33:05
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Guraso batzuek irakasle tituluduna noiz etorriko zen galdetzen zuten. Euskaraz irakasteko urtebetez prestatzen egon ostean, Nekane Iturbe etorri zen. Eskola publikoko irakasle batek abisatzen zien inspektorea noiz pasako zen. Nekane, haurdun zegoela, erori egin zen, inspektorearekin zihoala. Ikastola elizaren babespean zegoen eta on Beristain parrokoa zen arduraduna. Umeak 9 urtera arte bakarrik egon zitezkeen ikastolan eta gaztelaniaz ere prestatu behar izaten zituzten, handik beste eskola batera joateko.

94. Ikastolako ibilbidea andereño gisa

- **Erref**: EGB-129/052
- **Iraupena**: 0:02:51. **Hasi**: 01:33:05. **Bukatu**: 01:35:56
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:
Ikastolako bere ibilbidea. Hasierako urteetan Nekane Iturberi laguntzen ibili zen. Ume asko zituen, baina gogoan du horietako bat oso argia zela. Gero Txomin Urdanpilletari laguntzen ere ibili zen, atzera geratzen ziren umeekin. Gerora bere gela izan zuen, lehenengo mailan eta, zikloak hasi zirenean, lehenengo bi mailetan. Orduko gurasoak ausartak izan zirela dio.

95. Aitona Aiastia (San Migel) auzoko maisua izan zen

- **Erref**: EGB-129/053
- **Iraupena**: 0:01:24. **Hasi**: 01:35:56. **Bukatu**: 01:37:20
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Garai batean auzo-eskoletan ikasketa pixka bat zuen auzokoren batek ematen zituen eskolak. Itziarrek dio bere aitona, Migel Garate, Aiastia (San Migel) auzoko irakaslea izan zela. Herrena zen. Gerora zapatagilea izan zen, baina batzuek gogoratu egiten zuten garai batean maisua izan zela.

96. Amaren aldeko aiton-amonen jatorria; aitona zapataria

- **Erref**: EGB-130/001
- **Iraupena**: 0:02:08. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:02:08
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Industria motak » Zapatagintza
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Amaren aita Arnoate eta Mutriku bitarteko baserri batekoa zen. Amama, Manuela Ansola, inguru bertsukoa izango zela dio. Ama Deban jaioa zen, oso umetan Elgoibarrera etorri arren. Aitona zapataria zen. Aititari zapatak erostera etortzen zitzaion baserritar batekin gertatutako anekdota.

97. Anaia gazteena tifusarekin hil zen

- **Erref**: EGB-130/005
- **Iraupena**: 0:02:28. **Hasi**: 00:06:36. **Bukatu**: 00:09:04
- **Multimedia**: bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:
Osaba apaiza zen Berrizko Andikoa auzoan. Umetan hara joaten ziren, uda pasatzera. Uda baten bi txikienak joan ziren, baina anaia etxera bidali zuen bueltan osabak. Bihurria zen. Garai hartan ibaiko ura zikina etortzen zen Bergarako mahoi fabrikengatik eta debekatuta zegoen bainatzea; baina Itziarren anaia igerian ibili zen eta hango ura edan zuen. Hori eta beste zenbait gertakari eta gero tifusarekin gaixotu zen. Tolosako mediku ezagun bat ekarri zuten, baina egun gutxiren buruan hil egin zen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-09

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com